

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2008. október 31.

ROMÁN NYELV

EMELT SZINTŰ ÍRÁSBELI ÉRETTSÉGI VIZSGA

JAVÍTÁSI-ÉRTÉKELÉSI ÚTMUTATÓ

**OKTATÁSI ÉS KULTURÁLIS
MINISZTERIUM**

ÁLTALÁNOS ÚTMUTATÓ

1. A Javítási-értékelési útmutatóban megadott megoldásokon kívül bármely jó megoldás elfogadható.
2. Minden jó megoldás egy pontot ér, a rossz megoldás 0 pont.
3. Félpont és többletpont nem adható.
4. A feladatok értékelésére a szürke mező szolgál. Ebben jelölje a helytelen megoldást mindig nullával, a helyest pedig eggyessel.

Példa:

11.	0	helytelen
12.	1	helyes

5. A pontszámok összesítése a külön lapon található összesítő táblázatban történik.
6. A vizsgán összesen 150 pont szerezhető. Az egyes vizsgarészek arányát a vizsgaleírás szabályozza, ennek alapján meghatározott az egyes vizsgarészekben a vizsgapontok száma.

A. Vizsgarész	B. Vizsgapont
Olvasott szöveg értéke	30
Nyelvhelyesség	30
Hallott szöveg értéke	30
Íráskészség	30
<i>Írásbeli összesen</i>	<i>120</i>
Szóbeli	30
<i>Összesen</i>	150

Azoknál a vizsgarészeknél, ahol a feladatpontok nem egyeznek meg a vizsgapontokkal átszámítási táblázatokat mellékelünk a megoldásnál.

I. OLVASOTT SZÖVEG ÉRTÉSE

Részletes útmutató**1. feladat**

1. G
2. E
3. C
4. F
5. J
6. I
7. H
8. A
9. D
10. B

2. feladat

Se acceptă toate întrebările corecte care se referă la părțile subliniate.

11. La ce a fost invitat Pilat?
12. Ce ținea Pilat în mână?
13. Ce a strigat un centurion înspăimântat?
14. Ce a răspuns Pilat?
15. Ce s-a întâmplat cu oul roșu?
16. De când se salută oamenii la Înviere cu "Hristos a înviat!"?
17. În ce culori se mai vopsesc la Paști ouăle la români?
18. Din ce se produce cea mai frumoasă culoare albastră?
19. Ce semnifică oul și bănușii?
20. Ce se crede despre cei care ciocnesc unul cu altul?

3. feladat

21. Deoarece în România sunt mici salariile.
22. Pentru că tinerii români au posibilitate să-și continue studiile în mai multe țări din lume.
23. Se pot prezenta la preselecția organizată de OMFM din București.
24. Cei care sunt cunoscători de limba germană, nivel bun și foarte bun.
25. Trebuie să aibă vârsta cuprinsă între 18 și 25 de ani, să fie înscriși la o facultate de stat, cursuri de zi, să nu fie în primul an sau în cel terminal, să aibă cunoștințe de limbă germană bune și foarte bune și să fie apti pentru diverse activități.

26. Pot participa elevi cu domiciliul în România sau Republica Moldova, cu vârsta între 15 și 18 ani și jumătate (care s-au născut între 1 februarie 1987 și 8 septembrie 1990) și au media ultimilor 3 ani de studii peste 7,50.

27. Vor primi cu regularitate rapoarte privind activitatea lor școlară și în familia la care stau.

Átszámítási táblázat

Összesítse a javítás végén az egyes feladatokban elért pontszámokat! Ez a pontszám lesz a dolgozatpont. A következő táblázat segítségével határozhatja meg, hogy az elért dolgozatpontok hány vizsgapontot érnek.

Dolgozatpont	Vizsgapont
27	30
26	29
25	28
24	27
23	26
22	24
21	23
20	22
19	21
18	20
17	19
16	18
15	17

Dolgozatpont	Vizsgapont
14	16
13	14
12	13
11	12
10	11
9	10
8	9
7	8
6	7
5	6
4	4
3	3
2	2
1	1

II. NYELVHELYESSÉG

A helyesírási hibával leírt szavak nem fogadhatók el. Minden feladatban csak egy megoldás értékelhető. Variációk megadásakor nem jár pont, még akkor sem, ha közöttük van a jó megoldás.

1. feladat

1. a dăru	6. a ușura
2. a aerisi	7. a se avânta
3. a glăsui	8. a îngreuia
4. a înălța	9. a înnebuni
5. a închide	10. a îndulci

2. feladat

11. să arate
12. să vadă
13. să se ascundă
14. să se strice...
15. să mănânce
16. să doarmă
17. să ia
18. să prigonească
19. să și le supuie
20. să fie
21. să se și roage
22. să murmure

3. feladat

23. îl aștepta
24. era
25. știa
26. se numea
27. Îl purta
28. privea
29. păștea
30. își croia

4. feladat

De la Ineu drumul de țară o ia **31. printre** păduri și **32. peste** țarini, lăsând la dreapta și la stânga satele așezate **33. prin** colțurile văilor. Timp **34. de** un ceas și jumătate drumul e bun, vine apoi un pripor, pe care îl urci, și **35. după** ce ai coborât iar **36. la** vale, trebuie să faci popas, să adapi calul ori vita **37. din** jug și să le mai lași timp de răsuflare. Aici **38. în** vale e Moara cu Noroc.

Ori **39. din** care parte ar veni, drumețul se bucură când o zărește din culmea dealului pleșuv, căci, venind dinspre locurile rele, ea îl vestește că a scăpat norocos, iară mergând **40. spre** ele, la moară poate să găsească alți drumeți.

Átszámítási táblázat

Összesítse a javítás végén az egyes feladatokban elért pontszámokat! Ez a pontszám lesz a dolgozatpont. A következő táblázat segítségével határozhatja meg, hogy az elért dolgozatpontok hány vizsgapontot érnek.

Feladatpont	Vizsgapont
40	30
39	29
38	29
37	28
36	27
35	26
34	26
33	25
32	24
31	23
30	23
29	22
28	21
27	20
26	20
25	19
24	18
23	17
22	17
21	16

Feladatpont	Vizsgapont
20	15
19	14
18	14
17	13
16	12
15	11
14	11
13	10
12	9
11	8
10	8
9	7
8	6
7	5
6	5
5	4
4	3
3	2
2	2
1	1

III. HALLOTT SZÖVEG ÉRTÉSE

Részletes útmutató

1. feladat

Milioane de oameni conectați la internet

Peste 700 de milioane de persoane cu vârsta de peste 15 ani din întreaga lume, reprezentând 14% din populația globului, folosesc internetul în mod constant, dintre care 152 de milioane numai în Statele Unite ale Americii, informează Swissinfo consultat de Rompres.

Această estimare este bazată pe un studiu asupra utilizatorilor principalelor servicii online din martie 2006 și cuprinde și țările cel mai dens populate din lume, China și India.

"În prezent, numărul americanilor conectați la internet reprezintă mai puțin de un sfert din numărul total, comparativ cu situația de acum zece ani, când nu mai puțin de $\frac{2}{3}$ din numărul total al utilizatorilor proveneau din Statele Unite ale Americii".

Totuși, conform ultimelor date statistice, SUA deține încă supremația mondială în ceea ce privește numărul persoanelor care accesează internetul cu aproximativ 152 de milioane de utilizatori, urmată de China, iar pe locul al doilea Germania, pe locul patru Marea Britanie. Pe locul al 6-lea se află Coreea de Sud, urmată de Franța, Canada, Italia și India.

Pe poziția a 11-a în clasamentul global al utilizatorilor de internet se află Brazilia cu 13,2 milioane de persoane, urmată de Spania cu 12,5 milioane, Olanda cu 11 milioane, Rusia cu 10,8 milioane, ultima poziție fiind ocupată de Australia cu 9,7 milioane de utilizatori a rețelei mondiale.

În ceea ce privește timpul dedicat navigării pe internet, pe primul loc s-a clasat, în mod surprinzător, Israelul, cu o medie lunară de 57 ore, aproape dublu față de ocupanta locului 2, – SUA.

1. 694 de milioane
2. Pe un studiu asupra utilizatorilor principalelor servicii online din martie 2006.
3. Un sfert.
4. Două treimi.
5. SUA
6. China , Germania, Marea Britanie, Coreea de Sud, Franța.
7. 57 de ore

2. feladat

La vârsta de numai 18 ani, Flavius Koczi, elevul unui liceu din Reșița a câștigat medalia de aur la cal cu mânere, în cadrul primei sale întreceri la seniori, participând la Campionatul European de Gimnastică din Grecia.

Delegația României a încheiat Europenele din Grecia cu cinci medalii. După argintul de la echipe, sportivii români au cucerit patru medalii în finalele pe aparate, dintre care două de aur.

Ultima zi de concurs a început pentru români cu finala de la sol, aparat la care au evoluat Marian Drăgulescu și Răzvan Șelariu. Drăgulescu a obținut medalia de argint, medalia de aur revenindu-i rusului Anton Golutskov. Șelariu s-a clasat pe locul al patrulea.

A urmat calul cu mânere, aparat considerat specialitate românească. Puștiul de numai 18 ani, Flavius Koczi a obținut medalia de aur după o evoluție fără greșeală. Mai ales dacă luăm în considerație faptul că el este debutant la o competiție de seniori. Tânărul a făcut un exercițiu curat.

Ultimul aparat care a contat pentru băieții români l-au reprezentat săriturile, unde s-au calificat în finală Marian Drăgulescu și Alin Jivan. De astă-dată "regele" mondial al săriturilor nu le-a mai lăsat nici o șansă adversarilor. Drăgulescu a aterizat parcă lipit de sol la prima săritură. Cu o medie de 16,587 de puncte Drăgulescu a cucerit aurul. Alin Jivan a stat în coasta "regelui", obținând medalia de argint, după două execuții de mare profesionist.

România a încheiat aceste Europene cu un bilanț de cinci medalii, dintre care două de aur și trei de argint.

"Când am venit aici, mi-am spus că nu trebuie să dezamăgesc. În calificări am avut mari emoții. Îmi tremurau mâinile pe aparat. Acum sunt cel mai fericit" a spus după concurs tânărul campion european Flavius Koczi, poreclit de coechipieri "Mânzul".

-
8. la cal cu mânăre.
 9. dintre care două de aur.
 10. cu finala de la sol.
 11. medalia de argint.
 12. o evoluție fără greșeală
 13. l-au reprezentat săriturile.
 14. lipit de sol la prima săritură.

3. feladat

Imensa construcție este pe primul loc în cursa pentru alegerea celor șapte noi minuni ale lumii. În urma primului tur al votului pentru alegerea celor șapte minuni ale lumii, din 21 de monumente istorice, patru se află în Asia, iar Marele Zid din China se află pe primul loc. Lista finală încă nu s-a publicat, dar, pentru moment, Marele Zid Chinezesc, cea mai mare lucrare umană realizată începând cu 220 î. Hr., care rezistă încă în zilele noastre, a obținut cele mai multe voturi.

Cercetătorii vor realiza primul studiu detaliat al Marelui Zid din China pentru a stabili cât este de lung. Pe lângă stabilirea dimensiunilor, studiul, care se va întinde pe durata a patru ani – începând din mai, va alcătui o hartă exactă a acestuia. Se vor verifica și condițiile în care se află fortificațiile care au fost construite pentru protejarea graniței de nord a Imperiului Chinez. Zidul, cea mai mare structură construită de mâna umană, se estimează că ar avea o lungime de peste 5.000 de kilometri. Studiul este condus de Administrația de stat și Biroul de stat pentru studii cartografice din 13 provincii, regiuni și municipii.

Arheologii au susținut studiul pentru a furniza experților o mai bună înțelegere asupra giganticei construcții. Una din puținele "opere umane" care se vede din spațiu, Marele Zid a fost construit la porunca împăratului Qin, în timpul dinastiei Qin, cu scopul de a apăra țara de năvălirea triburilor nomade din nord. Ridicarea s-a înfăptuit pe parcursul mai multor dinastii. Porțiunea din zid care a supraviețuit până astăzi a făcut parte din Drumul Mătăsii, fiind construită în timpul dinastiei Ming. Comparat uneori cu un imens dragon care șerpuiește de la Shanhaiguan (în est) la Jiayuaguan (în vest), Marele Zid se întinde peste munți, platouri, deșerturi și pajiști în nordul Chinei. De-a lungul veacurilor, armate întregi au fost cantonate în vecinătatea sa pentru a da semnalul unei eventuale invazii.

15. C
16. E
17. D
18. A
19. F
20. B

Átszámítási táblázat

Összesítse a javítás végén az egyes feladatokban elért pontszámokat! Ez a pontszám lesz a dolgozatpont. A következő táblázat segítségével határozhatja meg, hogy az elért dolgozatpontok hány vizsgapontot érnek.

Feladatpont	Vizsgapont
20	30
19	29
18	27
17	26
16	24
15	23
14	21
13	20
12	18
11	17

Feladatpont	Vizsgapont
10	15
9	14
8	12
7	11
6	9
5	8
4	6
3	5
2	3
1	2

IV. ÍRÁSKÉSZSÉG

Az írásfeladatok értékelése központilag kidolgozott analitikus skálák segítségével történik. Ez az értékelési eljárás meghatározott értékelési szempontokon, valamint az egyes szempontokhoz tartozó szintleírásokon alapul. Minden írásbeli munkát ezen szempontok segítségével kell értékelni oly módon, hogy a dolgozatot minden egyes értékelési szempontnál újra kell olvasni.

Ezen értékelési eljárás további sajátossága, hogy a szintleírások a nyelvi teljesítményt értékelő szempontoknál nem tartalmaznak hibaszámokra vonatkozó utalásokat, valamint nem osztályozzák előre az egyes hibatípusokat a hibák súlyossága alapján. Ennek oka az, hogy az egyes nyelvi hibák súlyosságát (értelemzavaró vagy nem értelemzavaró hiba) csak az adott szöveggörnyezet figyelembevételével lehet megállapítani.

A javítás alapelvei

1. A dolgozatot akkor is értékelni kell, ha a vizsgázó eltér a megadott szöveghossztól.
2. Félpontok és jutalompontok nem adhatók.
3. Az ismétlődő nyelvhelyességi hibákat csak egyszer kell az értékelésnél figyelembe venni.

Első feladat

Összefoglaló táblázat az értékelési szempontokról:

Értékelési szempontok	Maximális pontszám
Tartalom	5 pont
Formai jegyek és hangnem	2 pont
Szövegalkotás	3 pont
Szókincs, kifejezésmód	5 pont
Nyelvtan, helyesírás	5 pont
Összesen	20 pont
Vizsgapont	10 pont

1. Mivel a két feladat aránya az értékelésben $1/3-2/3$, az első feladatnak a pontszámát felezni kell, azaz 10 vizsgapont szerezhető. Amennyiben a pontszám felezése után kapott összeg fél pontra végződik, felfele kell kerekíteni. Ebben a vizsgarészben tehát nincsen külön átszámítási táblázat.
2. Amennyiben a dolgozat a Tartalom, Szövegalkotás, Szókincs, kifejezőmód vagy a Nyelvtan, helyesírás értékelési szempont alapján 0 pontos, akkor az összpontszám is 0 pont.

A szövegösszefüggés tartalmi és nyelvi elemei

A szöveget a mondatok halmazától a kohézió különbözteti meg, amit a szöveget alkotó elemek jelentésének szerves összefüggése és a szerkezeti összekapcsoltság biztosít. A szöveg egységét biztosító jelentés szintű kapcsolatteremtés leggyakoribb eszközei a következők:

- teljesen vagy részben ismétlődő szavak, szó szerkezetek,
- szinonimák,
- a szavak és szó szerkezetek jelentése között lehetséges néhány viszony (ellentét, ok-okozati viszony stb.),
- a mondatok logikai-tartalmi elrendezése (ok-okozat, általános-konkrét stb.).

A mondatok kapcsolódását biztosító nyelvtani, szerkezeti kapcsolóelemek:

- az önálló mondatok közötti kötőszók,
- rámutató szók (különböző névmások, határozószók),
- egyéb nyelvtani viszonyító elemek (igeragozás, középfok stb.).

A Szövegalkotás szempontnál a Tartalom szemponttól függetlenül kell eljárni és csak a tárgyalt szempontok alapján lehet megítélni a dolgozat felépítését és gondolatmenetét.

Szókincs és kifejezőmód

E szemponton belül azt értékeljük, hogy

- megfelel-e a vizsgázó által használt szókincs a témának, a szituációnak, a szerepnek és a közlési szándéknak,
- megfelel-e a szóhasználat az emelt szintű érettségi vizsga követelményeinek (mennyire változatos).

Az egyes hibák súlyozása annak alapján történik, hogy milyen mértékben nehezítik a megértést. Értelemzavaró hibának az számít, ha a mondat/szövegrész tartalma csak újraolvasás után érthető, azaz anyanyelvi olvasó csak nehezen vagy egyáltalán nem értene meg a mondanivalót.

A nyelvi hibákat az értékelés során csak egyszer szabad figyelembe venni, azaz a hiba jellegétől függően vagy a Szókincs, kifejezőmód vagy a Nyelvtan, helyesírás szempontnál. Amennyiben például a vizsgázó egy szót nem megfelelően használ (pl. a „a auzi” ige helyett a „a asculta” igét), ezt a hibát csak a Szókincs, kifejezőmód szempontnál lehet értékelni. Ha a vizsgázó egy előjárószt helytelen vonzattal használ (pl. „contra + gen.”), ezt a hibát csak a Nyelvtan, helyesírás szempontnál lehet értékelni.

Azoknál az értelemzavaró hibáknál, amelyek következtében egy-egy mondatrész vagy mondat mondanivalója válik érthetlenné, és amelyeknél a hiba komplexitása miatt nem lehet eldönteni, hogy lexikai vagy nyelvtani hibáról van-e szó, az egyszeri értékelés elve nem érvényes. Az ilyen típusú hibákat tehát mindkét szempontnál értékelni kell.

E szempont értékelésénél a megszólítás és az elköszönés hibáit is figyelembe kell venni.

Nyelvtan, helyesírás

E szemponton belül azt értékeljük, hogy

- megfelel-e a vizsgázó által létrehozott szöveg a mondatban, az alakban és a helyesírás normáinak,
- megfelel-e a nyelvhasználat az emelt szintű érettségi vizsga követelményeinek (mennyire változatosak a nyelvtani struktúrák és a mondatszerkesztés).

Az egyes hibák súlyozása annak alapján történik, hogy milyen mértékben nehezítik a megértést. A további részletes útmutatást lásd a Szókincs, kifejezésmód szempontnál.

Javítási jelrendszer

Áttekinthetőbb a javítási jelrendszer, ha az egyes szempontokhoz tartozó jeleket egy-egy oszlopban egymás alá írjuk.

Tartalom

A tartalmi szempontok teljesítését a lap jobb oldalán található sávban jelöljük a szempont sorszámának megadásával:

- ④ (bekarikázott szám) = teljesített tartalmi szempont,
- √3 (hiányjel + szám) = nem tárgyalt vagy nyelvi okból nem érthető tartalmi szempont,
- 2- (szám + mínuszjel) = érintett, de nem megfelelően kifejtett tartalmi szempont.

Amennyiben a vizsgázó egy irányító szempontot a szövegben több helyen tárgyal, a szempont teljesítését az utolsó említés helyénél kell jelölni.

Formai jegyek és hangnem

A formai jegyeket a lap jobb oldalán található sávban kell jelölni a következő betűkkel:

- Dátum = D
- Megszólítás = M
- Köszönés = K
- Aláírás = A

A teljesítés minőségét mutató jelek:

- ⓓ (bekarikázott betű) = az adott formai jegy teljesítése helyes,
- √ K (hiányjel + betű) = hiányzik vagy nem elfogadható az adott formai jegy.

Szövegalkotás

A Tartalom szempontnál használt számozás segít e szempont megítélésénél is.

Szókincs, kifejezésmód

A hibákat a lap jobb oldalán található sávban kell jelölni a következő betűkkel:

- L = lexikai hiba,
- ÉL = értelemzavaró lexikai hiba,
- É = értelemzavaró hiba, amely következtében egy-egy mondatrész vagy mondat mondanivalója válik érthetlenné, és amelynél a hiba komplexitása miatt nem lehet eldönteni, hogy lexikai vagy nyelvtani hibáról van-e szó.

A szövegben használt jelek:

aláhúzás hullámvonallal = lexikai hiba,

~~~~~

aláhúzás hullámvonallal + i = ismétlődő lexikai hiba.

~~~~~ i

Az ismétlődő hibákat nem kell a javító sávban jelölni.

Nyelvtan, helyesírás

A hibákat a lap jobb oldalán található sávban kell jelölni a következő betűkkel:

G = nyelvtani (grammatikai) hiba,

ÉG = értelemzavaró nyelvtani hiba,

É = értelemzavaró hiba, amely következtében egy-egy mondatrész vagy mondat mondanivalója válik érthetlenné, és amelynél a hiba komplexitása miatt nem lehet eldönteni, hogy lexikai vagy nyelvtani hibáról van-e szó,

H = helyesírási hiba.

A szövegben használt jelek:

aláhúzás = nyelvtani vagy helyesírási hiba,

√ (hiányjel) = hiányzik egy szó,

nyíl = szórendi hiba,

aláhúzás + i = ismétlődő hiba.

~~~~~ i

Az ismétlődő hibákat nem kell a javító sávban jelölni.

Értékelési skála (emelt szint 1. feladat)

Tartalom

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A vizsgázó öt irányító szempontot dolgozott ki megfelelően. A vizsgázó a kommunikációs célokat megfelelően valósította meg.	A vizsgázó négy irányító szempontot dolgozott ki megfelelően, a többit pedig csak részben vagy egyáltalán nem. A vizsgázó a kommunikációs célokat nagyrészt megfelelően valósította meg.	A vizsgázó három irányító szempontot dolgozott ki megfelelően, a többit pedig csak részben vagy egyáltalán nem. vagy: A vizsgázó két irányító szempontot dolgozott ki megfelelően, és még legalább egy irányító szempontot tárgyalt részben. A kommunikációs célokat részben valósította meg.	A vizsgázó csak két irányító szempontot dolgozott ki megfelelően és nem tárgyalta a többi szempontot. Alapvető kommunikációs célját nem éri el.

Formai jegyek és hangnem

2 pont	1 pont	0 pont
A szöveg formai jegyei teljesen megfelelnek a szövegfajtának, hangneme a közlési szándéknak és a címzetthez való viszonyoknak. Van helyes megszólítás, dátum, elköszönés és aláírás.	A szöveg formai jegyei nagyjából megfelelnek a szövegfajtának, hangneme a közlési szándéknak és a címzetthez való viszonyoknak. Van helyes megszólítás és aláírás. A dátum és az elköszönés hibás vagy hiányzik.	A szöveg formai jegyei nem felelnek meg a szövegfajtának, hangneme a közlési szándéknak és a címzetthez való viszonyoknak. Hiányzik vagy nem helyes a megszólítás és/vagy az aláírás. vagy: A vizsgázó nem törekedett a levélforma betartására.

Szövegalkotás

3 pont	2 pont	1 pont	0 pont
A szöveg felépítése, az irányító szempontok elrendezése logikus. A gondolati tagolás megfelelő: van bevezetés, tárgyalás és befejezés. A vizsgázó megfelelően használja a szövegösszefüggés tartalmi és nyelvi elemeit: létrejön a szövegkohézió. A formai tagolás megfelelő.	A szöveg felépítése, az irányító szempontok elrendezése nagyrészt logikus. A vizsgázó törekszik a gondolati tagolásra: van bevezetés vagy befejezés. A vizsgázó nagyrészt megfelelően használja a szövegösszefüggés tartalmi és nyelvi elemeit. A mondatok nagyrészt szervesen kapcsolódnak egymáshoz.	A mondanivaló nem mindenütt logikus elrendezésű. A vizsgázó nem törekszik a gondolati tagolásra: hiányzik a bevezetés és a befejezés. Az írásmű még szövegnek tekinthető, bár a mondatok több helyen nem kapcsolódnak egymáshoz.	Nem jött létre szöveg. A mondanivaló nem logikus elrendezésű, a gondolatok esetlegesen követik egymást. Az írásmű tagolatlan és áttekinthetetlen, túlnyomórészt izolált mondatok halmazából áll.

Szókincs, kifejezőmód

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A szöveget a témának és a közlési szándéknak megfelelő változatos szókinccsel jellemzi. Az előforduló kisebb lexikai pontatlanságok nem nehezítik a megértést.	A szöveget nagyrészt a témának és a közlési szándéknak megfelelő szókinccsel jellemzi. A vizsgázó törekszik a változatos szóhasználatra. A szóhasználat néhány helyen nem megfelelő, ez azonban alig nehezíti a megértést.	A szöveg szókinccse egyszerű. Sok a szóismétlés. A szóhasználat többször nem megfelelő. A hibák néhány helyen nehezítik a megértést.	A szövegben felhasznált szókinccs szegényes. A nem megfelelő szóhasználat több helyen jelentősen nehezíti és/vagy akadályozza a megértést.

Nyelvtan, helyesírás

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A vizsgázó változatos nyelvtani struktúrákat használ, valamint mondat szerkesztése is változatos. A szöveg hibátlan vagy csak kevés, a szöveg megértését nem nehezítő nyelvi (mondattan, alaktan, helyesírás) hiba található benne.	A vizsgázó törekszik a változatos nyelvtani struktúrák használatára és a változatos mondat szerkesztésre. A szövegben több, a szöveg megértését nem nehezítő nyelvi (mondattan, alaktan, helyesírás) hiba és/vagy néhány, a szöveg megértését nehezítő hiba található.	A vizsgázó egyszerű nyelvtani struktúrákat használ és/vagy mondat szerkesztése nem teljesen változatos. Rendszeres hibákat ejt. A szövegben sok hiba van, a hibák többször nehezítik a megértést.	A szöveget a szintnek nem megfelelő, túlságosan egyszerű nyelvtani struktúrák és igénytelen mondat szerkesztés jellemzi. A szövegben sok, a szöveg megértését jelentősen nehezítő és/vagy akadályozó hiba található.

Második feladat

Összefoglaló táblázat az értékelési szempontokról:

Értékelési szempontok	Maximális pontszám
Tartalom	5 pont
Szövegalkotás	5 pont
Szókincs, kifejezőmód	5 pont
Nyelvtan, helyesírás	5 pont
Összesen	20 pont

Vizsgapont	20 pont

Amennyiben a dolgozat bármelyik értékelési szempont alapján 0 pontos, akkor az összpontszám is 0 pont.

Az értékelési szempontok részletes kifejtése

Tartalom

E szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó

- hány irányító szempontra tért ki és milyen mélységben tárgyalta azokat,
- megfelelően kifejtette és indokolta-e véleményét.

A témakifejtés során a vizsgázónak a megadott témát tágabb kontextusba kell helyeznie, továbbá ki kell fejtenie, és érvekkel alá kell támasztania véleményét (valamelyik irányító szempont kapcsán). A vizsgázónak mind a négy irányító szempontra ki kell térnie dolgozatában. Egy irányító szempont tárgyalása akkor tekinthető megfelelően részletesnek, ha a vizsgázó legalább két gondolatot fogalmaz meg hozzá. Amennyiben a vizsgázó szó szerint átvesz egy vagy több mondatot a gondolati segítséget nyújtó segédanyagból, a lemásolt rész nem vehető figyelembe az adott irányító szempont értékelésekor. Egy szinten belül (4–3 vagy 2–1) az irányító szempontok kifejtésének részletessége értékelhető.

Ha egy irányító szempont tárgyalása nyelvi okokból nem érthető, azt a Tartalom szempontnál úgy kell értékelni, mintha a vizsgázó nem tért volna ki rá, azaz az irányító szempont kifejtése nem megfelelő. Ezt a hibát figyelembe kell venni a nyelvi teljesítmény értékelésekor is, azaz a hiba jellegétől függően a Szókincs, kifejezőmód vagy a Nyelvtan, helyesírás szempontoknál.

Szövegalkotás

Az emelt szint első feladatánál található részletes útmutatás érvényes ennél a feladatnál is. Azonban a 4–3 és a 2–1 pontos sávoknál a formailag nem megfelelően tagolt szövegeket az alacsonyabb pontszámmal kell értékelni. Ez nem jelenti azonban azt, hogy a formailag tagolt, de kevésbé logikus felépítésű szövegek nem értékelhetők az alacsonyabb pontszámmal.

Szókincs és kifejezőmód

A részletes útmutatást lásd az emelt szint első feladatánál.

Nyelvtan, helyesírás

A részletes útmutatást lásd az emelt szint első feladatánál.

Javítási jelrendszer

Lásd az emelt szint első feladatánál.

Értékelési skála (emelt szint 2. feladat)**Tartalom**

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A vizsgázó négy irányító szempont kifejtésével részletesen és megfelelő mélységben dolgozta ki a témát. Minden irányító szemponthoz két gondolatot fogalmazott meg. Részletesen kifejtette, és érvekkel megfelelően alátámasztotta véleményét.	A vizsgázó három irányító szempontot megfelelő mélységben dolgozott ki, azaz két gondolatot írt hozzájuk. A negyedik szempontot csak részben, vagy egyáltalán nem tárgyalta. A vizsgázó törekedett arra, hogy részletesen kifejtse, és érvekkel alátámassza véleményét.	A vizsgázó két irányító szempontot dolgozott ki részletesen (két-két gondolatot fogalmazott meg) vagy négy , illetve három irányító szempontot tárgyalt részben (egy gondolatot írt hozzájuk). A vizsgázó nem fejtette ki részletesen véleményét, alig érvelt.	A vizsgázó csak egy irányító szempontot dolgozott ki részletesen (két gondolatot fogalmazott meg hozzá), vagy csak két irányító szempontot tárgyalt részben (egy-egy gondolatot fogalmazott meg). A vizsgázó nem fejtette ki megfelelően véleményét.

Szövegalkotás

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A szöveg felépítése, az irányító szempontok és az ezekhez kapcsolódó gondolatok elrendezése logikus. A gondolati tagolás megfelelő. A vizsgázó megfelelően használja a szövegösszefüggés tartalmi és nyelvi elemeit: létrejön a szövegkohézió. A szöveg formai tagolása megfelelő.	A szöveg felépítése, az irányító szempontok és az ezekhez kapcsolódó gondolatok elrendezése nagyrészt logikus. A vizsgázó törekszik a gondolati tagolásra. A vizsgázó nagyrészt megfelelően használja a szövegösszefüggés tartalmi és nyelvi elemeit. A mondatok nagyrészt szervesen kapcsolódnak egymáshoz. Amennyiben a szöveg formailag nem megfelelően tagolt, az alacsonyabb pontszámot kell adni.	A mondanivaló nem mindenütt logikus elrendezésű. Sok a gondolati ismétlés. A vizsgázó nem törekszik a gondolati tagolásra. Az írásmű még szövegnek tekinthető, bár a mondatok több helyen nem kapcsolódnak egymáshoz. Amennyiben a szöveg formailag nem megfelelően tagolt, az alacsonyabb pontszámot kell adni.	Nem jött létre szöveg. A mondanivaló nem logikus elrendezésű, a gondolatok esetlegesen követik egymást. Az írásmű tagolatlan és áttekinthetetlen, túlnyomórészt izolált mondatok halmazából áll.

Szókincs, kifejezésmód

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A szöveget a témának és a közlési szándéknak megfelelő változatos szókincs jellemzi. Az előforduló kisebb lexikai pontatlanságok nem nehezítik a megértést.	A szöveget nagyrészt a témának és a közlési szándéknak megfelelő szókincs jellemzi. A vizsgázó törekszik a változatos szóhasználatra. A szóhasználat néhány helyen nem megfelelő, ez azonban alig nehezíti a megértést.	A szöveg szókincese egyszerű. Sok a szóismétlés. A szóhasználat többször nem megfelelő. A hibák néhány helyen nehezítik a megértést.	A szövegben felhasznált szókincs szegényes. A nem megfelelő szóhasználat több helyen jelentősen nehezíti és/vagy akadályozza a megértést.

Nyelvtan, helyesírás

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A vizsgázó változatos nyelvtani struktúrákat használ, valamint mondat szerkesztése is változatos. A szöveg hibátlan vagy csak kevés, a szöveg megértését nem nehezítő nyelvi (mondattan, alaktan, helyesírás) hiba található benne.	A vizsgázó törekszik a változatos nyelvtani struktúrák használatára és a változatos mondat szerkesztésre. A szövegben több, a szöveg megértését nem nehezítő nyelvi (mondattan, alaktan, helyesírás) hiba és/vagy néhány, a szöveg megértését nehezítő hiba található.	A vizsgázó egyszerű nyelvtani struktúrákat használ és/vagy mondat szerkesztése nem teljesen változatos. Rendszerszerű hibákat ejt. A szövegben sok hiba van, és/vagy a hibák többször nehezítik a megértést.	A szöveget a szintnek nem megfelelő, túlságosan egyszerű nyelvtani struktúrák és igénytelen mondat szerkesztés jellemzi. A szövegben sok, a szöveg megértését jelentősen nehezítő és/vagy akadályozó hiba található.